

BØGERNE

Den skrappe kritiker

Pauline Kael: „I Lost It at the Movies“, An Atlantic Monthly Press Book, Little, Brown and Company, Boston-Toronto, 1965.

Pauline Kael er en kras amerikansk filmkritiker, der nu som så mange andre har fundet anledning til at samle sine indfald og ikke mindst udfald i et bind af den svingende kvalitet, som i almindelighed kendetegner sådanne samlinger af kritik, skrevet for øjeblikket. Vi kender hende i forvejen fra „Film Quarterly“ og „Sight and Sound“, hvilket sidste hun i øvrigt finder et „good, dull, informative, well-written, safe magazine, the best film magazine in English, but it doesn't satisfy desires for an excitement of the senses“. Pauline Kael er selv meget optaget af at opihde, og som kritiker er hun mest oplagt, når hun skriver i opposition til andre kritikere, og det gør hun oftest. Der er ikke mange andre, hun har noget tilovers for end de afdøde James Agee og André Bazin.

Man deler fuldt hendes foragt for *Bosley Crowther* fra „New York Times“, der bliver hængt ud i næsten hver eneste af hendes anmeldelser, men også *Dwight MacDonald* og *Stanley Kauffmann* får nogle over nakken. Man må indrømme, at de citater, hun bringer fra deres anmeldelser, ikke indbyder til respekt for deres jugement eller stil.

Pauline Kael's anmeldelser tager ofte udgangspunkt i angreb på andre anmeldere. Det kan være ganske underholdende, men i længden noget trættende, og det er en begrænsning hos hende, at hun i så høj grad er afhængig af andres meninger for at sætte sine egne i relief. Hendes bog kan siges at være interessant, fordi den giver et ganske godt indtryk af amerikansk filmkritik i al almindelighed, og dens kvalitet er ikke højere end andre steder. Dette kan vel ikke undre så stærkt, og efterhånden ville man hellere læse noget mere om filmene end om de tåbeligheder, der er blevet sagt om filmene, og som i lidt for høj grad synes at forme Pauline Kael's egne meninger.

Hun skriver vittigt i den angelsaksiske tra-

dition. Der er ingen metafysik eller filosofi i hende. Hun reagerer direkte og spontant på film, og man er ofte enig med hende i hendes domme, selv om vurderingerne ikke uddyber ens egne indtryk, og man er lige så ofte rygende uenig med hende, ikke mindst fordi hun er ikke så lidt snusfornuftig.

Hun er meget optaget af publikums reaktioner og måske lidt for afhængig af disse. Det kan skyldes, at hun selv har ledet to *art film houses*.

Blandt samlingens bedste stykker er hendes anmeldelse af „Hud“, der er et eksempel på hendes engagerede kritik, når den er mest inspireret. Hun holder i øvrigt af *Renoir*, af „Aandeløs“, „Skyd på pianisten“, „Jules og Jim“, „L'avventura“ og „Devi“. Især denne sidste film skriver hun meget indforstået om.

Men mest oplagt er hun, når hun er ude på mord. Hun kommer imidlertid ofte til at fremhæve sig selv som særlig intelligent, fordi de andre simpelt hen er indskrænkede. Hun kommer f. eks. alt for let til sit angreb på auteur-teorien, fordi hun angriber den i *Andrew Sarris'* efterplaprende udformning. Hendes polemiske mestermord er opgøret med *Kracauer's* „Theory of Film“, som nogle måske erindrer fra „Sight and Sound“, og som indleder med denne karakteristiske Kael'ske salve: „Siegfried Kracauer is the sort of man who can't say „It's a lovely day“ without first establishing the fact that it is day, that the term „day“ is meaningless without the dialectical concept of „night“, that both these terms have no meaning unless there is a world in which day and night alternate, and so forth. By the time he has established an epistemological system to support his right to observe that it's a lovely day, our day has been spoiled“.

Det ville være uretfærdigt mod hende at tro, at hendes smarte facon skyldes et overfladisk forhold til filmen eller til kritikken. Hun betragter kritik som en kunst, og i et svar til en læser siger hun: „If you think it is so easy to be a critic, so difficult to be a poet or a painter or a film experimenter, may I suggest you try both? You may discover why there are so few critics, so many poets“.

Ib Monty.